

ธรรมเด็กเล่นหมากเก็บ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ สัจธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นหนทางออกในชีวิตของตนเท่านั้น

สิ่งที่เราจะหาหนทางออกๆ เราหาหนทางออกไม่ได้ สิ่งที่คนเขาพยายามจะแสวงหาสิ่งที่เป็นความสุขของเขา เขาก็หาไม่เจอ สิ่งที่ได้มาๆ มันเจือด้วยอามิสทั้งนั้น สิ่งที่เป็นอามิสไง อามิสมันมีสิ่งเจือปนมาโดยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ถ้ามันเป็นทางโลกๆ บุญและบาป มันมีบุญ คนถึงมีบุญมีกุศลเขาทำของเขาประสบความสำเร็จของเขา เขามีบาปของเขาไง ถ้ามีบาปของเขา มันเป็นเวรกรรมของสัตว์

นี่ก็เหมือนกัน เราจะทำคุณงามความดีของเราๆ แต่มันเป็นเรื่องโลกๆ ใจ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเริ่มต้นตั้งแต่ ทาน ศีล ภาวนา

เริ่มต้น ทาน ศีล ภาวนา ผู้ที่ไม่มีกรรมผูกพันประพฤติกฎปฏิบัติมาก่อน ไม่เข้าใจเรื่องพระพุทธานุภาพพิกิตตา ให้เขาทำทานของเขา ถ้าทำทานของเขา ทำทานมันก็เป็นบุญและบาป คนที่ไม่รู้จักเสียสละ คนที่ไม่มีความน้ำใจต่อกัน มันก็หยาบกระด้าง มันจะเอาความนุ่มนวล เอาความรู้จักความอ่อนโยนของจิตใจออกมาได้อย่างไร ถ้ามันเอาความนุ่มนวลความอ่อนโยนของ

จิตใจออกมาไม่ได้ มันมีแต่ความกระด้าง ถ้ามันมีความกระด้าง มันจะเข้าสู่หัวใจดวงนั้นได้ยาก เข้าสู่หัวใจดวงนั้นได้ยาก

ดวงใจดวงนั้น ดวงไหน ดวงของใคร

ทั้งๆ ที่เป็นของตัวเองนั่นแหละ แต่ตัวเองไม่รู้ตัวทั้งนั้นนะ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธกิจ ๕ เสดงญาณนะ ใครมีบุญและมีบาป มีบุญมีอำนาจวาสนาแล้วอายุเขาสั้น เอาคนนั้นก่อน จนไม่มีเวลาส่วนตัวเลยละ เป็นภาระอันหนักหน่วงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ท่านก็สร้างบารมีของท่านมาอย่างนั้น ท่านสร้างบารมีของท่านมาอย่างนั้น

พุทธกิจ ๕ เป็น อจินไตย ๔ พุทธวิสัย กรรม ฌาน โลก อจินไตยๆ มันเป็นส่วนสมบัติส่วนตัวขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ว่าถึงญาณๆ เพื่อให้หัวใจของคนที่มีอำนาจวาสนาแล้วอายุเขาสั้น เขาจะไม่มีโอกาสไปเอาคนนั้นก่อนๆ ยังเอาไม่ทันเลย สิ่งที่เขาไม่ทัน เขาไม่ทันเพราะมันมีมากมาย คำว่า “มากมาย” นะ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้สัตว์ชนสัตว์ใด จะรู้สัตว์ชนสัตว์เอาไปหมดใจ แล้วมันเอาไปหมดได้ไหม

ปรารภรื้อสัตว์ชนสัตว์ พุดอย่างหนึ่ง เขาเข้าใจอย่างหนึ่ง ไปอีกอย่างหนึ่ง นั่นไม่มีวาสนา แต่ถ้ามีวาสนานะ คนที่อยู่ใกล้ต่อกัน พุดความเข้าใจกัน เหมือนอยู่ใกล้ จับชายฉิวรอยู่ที่นี่นะ กอดกันอยู่ที่นี่นะ เหมือนอยู่คนละโลก มันไม่รู้จักหรรอก แล้วมันไม่ฟังด้วย

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจิ่งขึ้นมานะ เขาแสวงหา นี่ฟังธรรมๆ ฟังธรรมจากใจดวงหนึ่ง ใจดวงหนึ่งที่ได้ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาแล้ว ใจที่มันมีมันบอดมันมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มันก็มีอำนาจวาสนาของมัน ถ้ามีอำนาจวาสนาของมัน มันจะฝึกหัดปฏิบัติของมันขึ้นมาบ้าง

ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของมันขึ้นมาบ้าง เห็นไหม ใจสัมผัส สัมผัสขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ใจสัมผัส สัมผัสธรรมๆ ไง

แต่ในทางโลก ใจสัมผัสและโดนครอบงำโดยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ความโลภ ความโกรธ ความหลง ลุ่มหลงไปกับธรรมเมาทังนั้นนะ มันมัวเมาเศร้าหมองกับชีวิตของตนไปตลอด ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ ขึ้นมา ถ้าเป็นธรรมๆ ขึ้นมา เวลาสัมผัสสิ่งที่ดีงามๆ เขามีวาสนาของเขา เขาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าฝึกหัดปฏิบัติ ขึ้นมามันจะเป็นความจริงเป็นความจริงของมันขึ้นมาบ้างหรือไม่ ถ้ามันเป็นเข้ามาบ้าง มันจะหัดสั้น เข้ามาๆ

ภายนอก ภายใน ภายนอก โลกวิภูฏะนี่ภายนอก โอ้โฮ! ส่งไปมากมายมหาศาล ภายในๆ ภายในลึกลับซับซ้อนมากกว่านั้นอีกเยอะเลย ถ้ามันลึกลับซับซ้อนมากกว่านั้น มันจะเป็นจริงเป็นจริงขึ้นมาได้อย่างไรละ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาไง ทอดธุระเลย จะสอนใคร มันจะรู้ได้อย่างไร มันรู้ไม่ได้หรอก ถึงกับทอดธุระเลยนะ พรหมมานิมนต์ ทั้งๆ ที่ว่าท่านก็สร้างบุญกุศลของท่านมานั้นแหละ ถึงเล็งญาณว่าจะเอาใครก่อน เห็นไหม พุทธกิจ ๕

อุทกดาบส อาฬารดาบสก็ตายเสียแล้ว สิ่งที่ว่าลงไปเห็นปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ไปเอาปัญจวัคคีย์ก่อน แล้วเวลาไปเทศนาว่าการขึ้นมาก็ได้พระอัญญาโกณฑัญญะองค์เดียวเท่านั้น ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ได้ ๑ พอได้ ๑ แล้วเทศน์ต่อไปจนปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ได้เป็นพระโสดาบันไง เทศน์อนัตตลักขณสูตรถึงเป็นพระอรหันต์

นี่ร้อยสัตว์ขนสัตว์ ร้อยสัตว์ขนสัตว์ของจริง

เวลาไปเทศน์ยสะ ยสะขึ้นมา “ที่นี้เดือดร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ” ทั้งๆ ที่มีปราสาท ๓ หลัง เหมือนกัน ถ้าเป็นทางโลกก็ต้องมีความสุขความสมบูรณ์อยู่แล้ว ทำไมมันทุกข์มันยากขนาดนั้น จนต้องหนีออกจากบ้านไปไ้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์นะ เเดินจงกรมอยู่นะ “ยสะมาที่นี้ ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย”

ที่นี้คือวิหารธรรมในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยสะคลุกไปด้วยกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก คลุกไปด้วยความทุกข์ความยากบีบคั้นหัวใจ ใจสัมผัสเกือบตาย หนีออกจากบ้านเลย ทุกข์จนทนไม่ไหวแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย”

ที่นี้ก็ทำความสงบของใจเข้ามาใจ พอยสะเข้ามาฟังเทศน์เป็นพระโสดาบัน พ่อแม่ตามมาหาใจ บังไว้ก่อน เทศน์พ่อแม่เป็นพระอนาคามี พระยสะได้เป็นพระอรหันต์ เพื่อนได้ข่าวรำลือ มาหมด ๕๔ องค์

“พระอรหันต์ ๖๐ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์”

บ่วงที่เป็นโลก โลกธรรม ๘ ชื่อเสียงกระแสน้ำลมร้อนแปดพันเก้า บ่วงที่เป็นโลก ถ้าโดยทั่วไป มันติดกับหมดยะ มันไปไม่รอด

บ่วงที่ทิพย์ๆ เป็นทิพย์เพราะอะไร เพราะข้างนอกรู้ไม่ได้ใจ ภายนอกภายในใจ ถ้าภายนอก ภายนอกก็เรื่องของโลก บ่วงที่เป็นโลก บ่วงที่เป็นทิพย์นะ เทวดา อินทร์ พรหม ความมหัศจรรย์ ความลึกลับซับซ้อนภายในหัวใจ

ครูบาอาจารย์ของเราที่ฝึกหัดปฏิบัตินะ เวลาจิตสงบไปแล้ว ในถ้า โอ้โฮ! เป็นทองคำทั้งนั้น นะ ท่านพ่อลี หลวงปู่เจี๊ยะท่านเล่าให้ฟัง กระแสทอง โอ้โฮ! มันเคลื่อน เสียงป่านี่ลั่นหมดเลย เวลา สิ่งที่เป็นภายในมันยังลึกลับซับซ้อน ไม่ติด ไม่ติดบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ ไม่ติดใดๆ ทั้งสิ้น

“เธอจงอย่าไปซ้อนทางกัน โลกนี้เราร้อนนั้ โลกนี้เราร้อนนั้”

ตั้งแต่ ๖๐ องค์นั้น แล้วเวลาเผยแผ่ธรรมมาเป็นยุคเป็นสมัย เราก็ได้เห็น เวลา พระพุทธศาสนาเจริญที่ไหน ถ้ามันเจริญนะ คำว่า “เจริญ” หมายความว่าสังคมเชิดชูบูชา พอเชิด

ชูบูชาขึ้นมา สังคมมันก็มีควมสามัคคี สังคมมันก็ร่มเย็นเป็นสุข มองเห็นหรือเชื่อในความเห็นแบบเดียวกัน

แล้วถ้ามีอสังขี มีความเห็นผิด เข้าไปโฆษณาชวนเชื่อ แบ่งเป็นฝักเป็นฝ่าย มันก็เกิดเป็นยุคเป็นคราวมาทั้งนั้นนะ มันเกิดมาตั้งแต่ครั้งสมัยพุทธกาล ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รัชชูปุตรๆ ฤกษ์ที่โหดร้ายที่ทำลาย ให้พระสารีบุตรไปปราบ นี่มันมีมาตลอด มันมีมาตลอดเพราะอะไร

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา คนสร้างเวรสร้างกรรมกันมา การกระทำกันมาแล้ว ถึงเวลาแล้วเกิดมาของล้างจองผลาญกัน เวลาเกิดแล้ว มาเกิดแล้วเป็นผู้ที่มีบุญมีกุศลขึ้นมาก็ส่งเสริมเกื้อกูลกัน เวลามันเป็นคุณเป็นประโยชน์ขึ้นมาในสังคมนั้น สังคมนั้นถ้ามันสงบร่มเย็น นี่เกิดในประเทศอันสมควร

เกิดที่ไหน เกิดจากพ่อกับแม่ เกิดในสังคมใด แล้วสังคมนั้นดีงามมากน้อยแค่ไหน มันสภาวะแวดล้อมมันเข้มข้มมาตั้งแต่เด็กน้อย ตั้งแต่ผู้น้อยเติบโตขึ้นมา ถ้ามีสังคมที่ร่มเย็นเป็นสุขมันก็เป็นประโยชน์กับมันไป

เวลาครูบาอาจารย์ของเราเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ก็อาศัยอย่างนั้นเป็นที่พึ่งที่อาศัยขึ้นมา แล้วที่พึ่งอาศัยขึ้นมา เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา พยายามฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน แล้วถ้ามันจะทำความสงบของใจเข้ามา สังคมนี้มันมหัศจรรย์ทั้งนั้นนะ ทุกอย่างมันดีงามไปหมดเลย

แล้วทำความสงบของใจมันสงบอย่างไร แล้วมันสงบที่ไหน

มันถึงต้องมีสติมีปัญญาไง ถ้ามันทำความสงบของใจ “ทำไมต้องทำละ ก็คนอื่นไม่เห็นทำ แล้วเขาก็มีชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณของเขาเหมือนกัน”

นั่นแหละบุญและบาป เป็นกระแสสังคม เป็นกระแสโลก

พระอรหันต์ ๖๐ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ พ้นอย่างนี้หมดแล้ว เขาไม่สงสัยเลย ใ้เราแค่จะเริ่มต้นขึ้นมา “ทำไมต้องทำ”

ใจสัมผัส ธรรม ใจสัมผัส ความดีและความชั่ว แล้วความดีเป็นหนทางจะเข้าไปสู่ใจของตน ความชั่วเป็นหนทางที่ใจออกจากตนไประหกระเหิน ระหกระเหินไปร้อยแปดพันเก้า

จะเอาความดีงาม อภิญญาแบบผู้มีชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณ เหาะเหินเดินฟ้าไปตก ตุ่ม! ตุ่ม! อยู่ข้างหน้านุ่นนะ เพราะอะไร เพราะสรรพสิ่งโลกนี้เป็นอนิจจัง เป็นเรื่องโลกๆ นะ ยังไม่เข้าเรื่อง ธรรมเลย

ถ้าเข้าเรื่องธรรม เห็นใหม่ ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา ถ้าเข้าเรื่องธรรม

ไฉนมันเข้าเรื่องโลกๆ เหาะเหินเดินฟ้าไปหล่นตุ้มๆ กันหมดละ เพราะมันคงที่ไม่ได้ มันไม่มี มันไม่มีอะไรคงที่หรอก เจริญแล้วเสื่อมทั้งนั้น ที่จะรักษาให้มันคงที่มันเป็นไปไม่ได้ ฉะนั้น เกจิอาจารย์ต่างๆ มันก็เป็นยุคเป็นคราวเท่านั้นนะ

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ เราไม่ทำอย่างนั้น เราจะเอาความจริงของเรา เราจะทำความสงบของใจ เราเข้ามา ใจสัมผัส ใจสัมผัสคุณงามความดีของเรา ถ้าใจสัมผัสคุณงามความดีของเรา ถ้ามันเป็น สัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เป็นสัจจะความจริง ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ เข้าสมาธิได้ มากน้อยขนาดไหน มันจะรู้มันจะเห็นสิ่งใด เรามีสติปัญญาเท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของเรา มันเท่าทัน

แต่ถ้ามันขาดสติ ไปแล้ว รู้มันรู้มัน อยากรู้อยากเป็นนี่ ไปตลอด แล้วพอไปแล้ว ถ้าเคยชินกับมันนะ มันเป็นอย่างนั้นตลอดไปเพราะความเคยชินกับมันไง เราไม่เคยหักเคยห้ามเลย ถ้ามันหักมันห้ามขึ้นมาบ้าง มันมีสติปัญญาขึ้นมาบ้าง มันเริ่มจะหยุดของมันแล้ว พอหยุดแล้วมันจะเป็นใจสัมผัส ใจสัมผัสใจ

อ้าว! แต่เดิมเราก็รู้อย่างนี้รู้อย่างนี้นี่นา คราวนี้ทำไมมันเป็นอย่างนี้ละ

“แต่ก่อน” กับ “คราวนี้” แล้วคราวนี้ ฉะนั้น หลวงตาพระมหาบัวท่านสอนเอง ถ้ามันจิตสงบนะ เวลาจิตสงบแล้ว ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันจะตื่นและรู้เบิกบานของมันขึ้นมา ถ้ามันตื่น มันรู้ มันเบิกบานขึ้นมา ให้จำ จำอารมณ์ เราวางอารมณ์ เห็นใหม่

อารมณ์ว่างๆ ว่างๆ นั้นมันอารมณ์ เราวางอารมณ์อย่างไร เราบริหารมอย่างใด นั่นคือเหตุ
 ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เริ่มต้นแต่เหตุที่ถูกต้องชอบธรรมมันถึงเข้ามาปกติสุขอย่างนี้ ถ้าปกติสุข
 อย่างนี้ เหตุอันนั้นนะ เราพยายามจำต้นเหตุมัน แล้วทำอย่างนั้นให้มันซับซ้อนขึ้นๆ ให้มันดีขึ้น

ถ้ามันดีขึ้นมา ใจที่ว่าปกติสุขอย่างนี้มันจะเข้ามาสู่ใจของเรา ใจได้สัมผัส สมาธิเกิดจากจิต
 แล้วมันเป็นข้อเท็จจริง มันจะมีความสุขความสงบของมัน ถ้ามีความสุขความสงบของมันนะ ถ้ามี
 อานาจาสนา เห็นใหม่ แล้วทำอย่างไรต่อๆ

ถ้ามันไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ถ้ามันเห็น ถ้ามันไม่เห็น
 ก็ทำความสงบให้มากขึ้น เพราะว่าความรู้สึกของจิตมันแตกต่างกัน อานาจาสนาของคนมัน
 แยกต่างกัน

ผู้ที่มีอานาจาสนานะ พอจิตมันสงบแล้วมันเห็นเลย ถ้าเห็นเลย ถ้ามีวาสนาต่อเนื่องไปนะ
 เห็นแล้วไม่กระเพื่อม เห็นแล้วไม่ส่งออก ถ้าเห็นแล้วกระเพื่อม เห็นแล้วส่งออก เห็นแล้วก็จบ มันจะ
 เห็นอีกไม่ได้

แต่ถ้าคนที่มีอานาจาสนา ยิ่งเห็นนะ มันยิ่งทำให้เรามั่นคง เพราะมันจะเห็นและใช้วิปัสสนา
 ใช้สติปัญญาใคร่ครวญต่อเนื่องตลอดไป ถ้ามันมีสติมีปัญญาเพราะอะไร เพราะจิตมันมี
 สัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน จิตมันมีกำลังของมันไง ถ้ามันมีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐานนะ เวลาพิจารณา
 ไป มรรคมันเคลื่อนแล้ว หมุนตัวๆ เลยละ มันไวมาก ไวแต่ตัวรู้เพราะเป็นภาวนามยปัญญา
 ธรรมจักรถ้ามันเคลื่อน ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงของตนขึ้นมา

ถ้ามันเป็นเรื่องโลกๆ ว่างๆ อารมณ์ความรู้สึกของตน มันเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ มันไม่เป็น
 ก็รู้ได้ รู้ได้โดยใคร ก็รู้ได้โดยเรานี่แหละ ทำไมมันเป็นอย่างนี้ละ เป็นอย่างนี้บวกหรือลบ จริงหรือไม่
 จริง ถ้าจริงหรือไม่จริง ทดสอบกัน ทำซ้ำ ทำซ้ำ ทดสอบนะ มันชัดเจนหมดละ

เพราะในการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติในวงกรรมฐาน งานที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งคืองานชุด
 คู่ยันคว่ำแสวงหากิเลสตัดค้นหาความทะยานอยาก งานอีกอย่างหนึ่งคือทำความสงบของใจเข้ามา

“ใจสงบเข้ามาแล้ว น้ำใสแล้วเห็นตัวปลา พอน้ำใสแล้วจะเห็นปลาไปเอง”

ปลามันเรืองแสง ปลาเป็นกิเลส กิเลสมันฉลาด ฉลาดกว่าหัวใจของคน มันถึงควบคุมใจของคนได้ไง

บอก “น้ำใสเห็นตัวปลา มันจะมาเอง”

รอ รอให้กิเลสมันนั่งพับเพียบให้เราจัดการ มันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลย แต่มันก็เชื่อ เชื่อเสร็จแล้วนะ จัดให้เป็นรูปแบบเป็นกระบวนการเลย แล้วเขียนเป็นทางวิชาการ แล้วเวลาใครทำสมบูรณแบบ จบ

ไฉนมันสูตรสำเร็จ มันเป็นไปได้อย่างไร กิเลสมันเป็นปลาดิบเลยหรือ จะมาแล่ออกแล้วมากินสดๆ อย่างนี้เลยหรือ มันมีที่ไหน แต่ก็เชื่อ

แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราจะไม่เชื่อเรื่องอย่างนั้น เพราะว่าการประพฤติปฏิบัติในพระพุทธศาสนา ใจสัมผัสธรรม ใจสัมผัสคุณงามความดี

เวลากิเลสค้นหาความทะยานอยากมันบีบบีบไฟนะ มันบีบบีบไฟให้เราทุกข์ให้เรายากทั้งนั้นนะ ถ้ามันบีบบีบไฟให้เราทุกข์ยากแล้วทางออกหาไม่เจอด้วย วิตกวิจารณ์มันทุกมันร้อนไปตลอดเวลา นี่ผลงานของกิเลส

ถ้าเราทำความเป็นจริงของเรา เราทำความเป็นจริงของเราขึ้นมา อยู่ที่บุญและบาปของคน ถ้าบุญและบาปของคน วุฒิภาวะมันอ่อนด้อยไป มันก็ไปปฏิบัติแบบเด็กเล่นขายของใจ ธรรมเล่นหมากเก็บ เห็นเด็กๆ ใหม่มันเล่นหมากเก็บกันนะ พอเวลาถ้าไม่อำนาจวาสนามันก็ไปทำอย่างนั้นนะ เหมือนทางโลกนี้เลย มันเป็นพิธีกรรม

การปฏิบัติเล่นหมากเก็บ มันมีหมากที่ ๑ เก็บที่ละเม็ด ครบ ๔ เม็ด หมากที่ ๑ หมากที่ ๒ เก็บ ๒ เม็ด หมากที่ ๓ เก็บ ๑ เม็ดกับเก็บ ๓ เม็ด หมากที่ ๔ เก็บ ๔ เม็ด ธรรมหมากเก็บ เด็กมันเล่นขายของสนุกครีครื้น

มันเป็นการเล่นของเด็กไทยนะ มันเป็นการฝึกหัดการเล่น การฝึกฝนให้มันพัฒนาการของสมอง เป็นการพัฒนาการของร่างกาย เด็กเล่นหมากเก็บ แล้วโลกก็เป็นอย่างนั้น

เด็กเล่นหมากเก็บ คุณสิ มันฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าทำวิจัย คุณสิ มันเป็นประโยชน์ มันทำให้เด็กไม่ไปเที่ยวเล่นภายนอก มันเป็นประโยชน์ เด็กมันได้ฝึกกล้ามเนื้อของมัน มันเป็นประโยชน์ ทำวิจัย เด็กเล่นหมากเก็บ แล้วใจสัมผัสไปไหนล่ะ ใจสัมผัสก็มันเรียบริ้อยใจ คุณสิ คุณมันเล่นดี แล้วมันมีหมากเก็บ ๑ ๒ ๓ ๔

ธรรมเล่นหมากเก็บใช่ไหม เรามีอำนาจวาสนาแค่นั้นหรือ

ถ้าปฏิบัติพอเป็นพิธีๆ ก็พิธีการให้มันจบไป เป็นสูตรสำเร็จใจ นี่ข้อเท็จจริงใจ แล้วเรียบริ้อยนุ่มนวล ฝึกหัดจนร่างกายแข็งแรง ดีไปหมดล่ะ ธรรมเล่นหมากเก็บ

เด็กมันเล่นของมัน มันเป็นการละเล่นในเด็กของสังคมไทยๆ แต่ของเราๆ เราจะฝึกหัดปฏิบัติของเรา จะเอาความจริงความจั่งของเราขึ้นมา เราไม่ใช่มาเล่นหมากเก็บ เราต้องทำความสงบของใจ ใจสัมผัสอันนั้น

วิธีการฝึกหัดปฏิบัติ เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนา โดยมาตรฐาน อริยาบถ ๔ ยืน เดิน นั่ง นอน ได้ทั้งนั้น สิ่งที่เกิดมันส่งออก ภายนอกออกจากผิวหนังไป ความรู้สึกนึกคิดส่งออกไปข้างนอก นี่ภายนอก

ภายในๆ มันคิดของมันเอง ตา หู จมูก ลิ้น กาย อายตนะสัมผัส เวลาเราอยู่คนเดียวหรือนั่งสมาธิ หลับหูหลับตานี้ล่ะ มันอยู่ข้างในหมดเลย ไม่ได้สัมผัสอะไรเลยมันก็คิดของมันเองนะจิต

แล้วเวลาเราจะทำความสงบของใจของเราเข้ามาล่ะ

“ทำไมต้องทำความสงบ”

ทำความสงบเพราะเราจะค้นคว้าหาจิตของตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำหนดอานาปานสติ ปฐมยาม ระลึกอดีตชาติ นี้ภายในระลึกอดีตชาติตั้งแต่พระเวสสันดรไป มัชฌิมยาม จตุปปาตญาณ ปัจฉิมยาม นั้นแหละมรรค ๘ อาสวักขยญาณทำลายอวิชชา เล่นหมากเก็บที่ไหน มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาจากในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสวักขยญาณทำลายอวิชชา โลกธาตุไหวทั้งหมด โลกธาตุนี้หวั่นไหวเลย เทศน์ธัมมจักขุ นี้โลกธาตุหวั่นไหว เพราะเทวดา อินทร์ พรหมรออยู่ ธรรมะนะ ธรรมจักรได้เคลื่อนแล้ว จะไม่มีใครดึงกลับได้อีกเลย

ไม่มีใครดึงกลับได้เลย เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เทศนาว่าการขึ้นมา พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ มาชุมนุมกันนะ เอหิภิกขุบวชให้ด้วย สอนด้วย นี้พระอรหันต์ทั้งนั้น พระอรหันต์ทั้งนั้นเพราะอะไร เพราะสิ้นกิเลส พ้นจากพญามารไปทั้งสิ้น ไม่ใช่มานั่งเล่นหมากเก็บกัน เขาเอาจริงเอาจังขึ้นมาแล้วเป็นข้อเท็จจริงของเขาขึ้นมาในหัวใจดวงนั้น

แล้วถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจดวงนั้น เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้พยากรณ์เอง เราเป็นคนบวชให้ เราเป็นคนอบรมบ่มเพาะเอง แล้วเรายืนยันเอง

แล้วท่านที่เป็นพระอรหันต์ท่านก็มีอำนาจวาสนา เธออย่าไปซ้อนทางกัน ถ้าใครเขาสนใจหรือการฝึกปฏิบัติขึ้นมาตามข้อเท็จจริง วาสนาของเขา แต่ถ้าเราจะไปแสวงหาให้คนเชื่อทั้งหมดไม่มี เขาคิดเขาเห็นไปแนวทางของเขา

แล้วถ้าเป็นประเพณีวัฒนธรรมก็เด็กเล่นหมากเก็บทั้งนั้นนะ ถ้าเด็กเล่นหมากเก็บแล้วมันดูสวยงามไง ใ้พวกเรานั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา ใ้โฮ! ดูสิ เหนือไหล่ไคล้อยเลยละ พวกนี้ไม่มีวาสนา ดูพวกเราสิ เรียบร้อย หมากที่ ๑ หรือหมากที่ ๒ ละ เล่นได้หรือเปล่า

ถ้าเป็นข้อเท็จจริงของเราละ เรามีความปกติสุข ถ้าจิตมันสงบแล้วมีความสุข แต่โดยธรรมชาติ สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายต้องเป็นอนัตตาทั้งสิ้น เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วเคลื่อนหายไป ใ้จิตสงบๆ นั้นแหละ ทรงอยู่ไม่ได้หรอก มันต้องเสื่อมไปเป็นธรรมดา ฝึกหัดใช้ปัญญา มันก็เสื่อมหมด เสื่อมทั้งนั้น ไม่มีอะไรคงที่

มันจะเป็นคงที่ขึ้นมาต่อเมื่อจิตของเราเห็นสติปัญญาฐาน ๔ ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา แยกแยะมัน ด้วยวิปัสสนา ถ้ามันแยกแยะมันด้วยวิปัสสนา พิจารณาไปแล้วมันปล่อยมันวางขนาดไหน ชั่วครวญ เวลาถ้ามันสมมุจเฉพหาน ขณะนี้โรคดับทุกข์นั้นแหละ อรูปธรรม อรูปธรรมพ้นจากความเสื่อมสภาพ

แต่ถ้าเป็นธรรม เป็นธรรมเป็นธรรมชาติ เป็นทางโลก เป็นทางความรู้ความเห็น เจริญแล้ว เสื่อม แม้แต่โลกเคลื่อนที่ ไหลทวิป อย่างน้อยปีละ ๑ เซนติเมตร จากเป็นมหาทวิปกลายเป็นทวิป แยกออกไป โลกมันเปลี่ยนแปลงตลอด ไม่มีสิ่งใดคงที่ ไม่มี

แล้วความรู้ลึกของเราละ

ใช่ เราเป็นคนจริง เรามีสัจจะ เราจะให้เป็นอย่างนั้น มันจะอยู่ได้ก็วันนะ เดียวมันก็ไปหมด นั่งสมาธิทั้งวันทั้งคืน เดินจงกรม ๗ วัน ๗ คืน นั่นคือกิริยา นั่นคือวิธีการในการประพฤติปฏิบัติ แนวทางสติปัญญาฐาน ๔ ด้วยอิริยาบถ ๔

เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่เวลาโหมเอาจริงเอาจังนะ ถือนะสัจจิก ไม่นอน อดนอนผ่อน อาหารสู้กับมัน สู้กับกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน แล้วต้องเป็นผู้ที่มีวาสนา ถ้ามีวาสนาแล้วนะ เวลามันเข้าไปเผชิญกับความทุกข์นะ มันยิ้ม ในใจนะ ทุกข์เกือบตาย แต่มันก็เป็นวิธีการที่ต่อสู้

เวลาจะต่อสู้ เราต่อสู้กับทิวสิมมานะความเห็นผิดในใจของเราเอง มันรู้มันเห็นอย่างนี้ มันเชื่ออย่างนี้ แล้วมันก็พอใจอย่างนี้ แล้วมันไม่เห็นมีอะไรดีขึ้นเลย ก็ภพก็ชาติแล้ว มันก็เป็นอยู่อย่างนี้

แต่ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนาของเราไป เราจะขุดคุ้ยค้นคว้า ขุดคุ้ยแสวงหา หาต้นเหตุแห่งการปฏิบัติ นี่ไง พระอัญญาโกณฑัญญะไง สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น สิ่งทั้งหลายทั้งปวง

นี่เหมือนกัน เราซุกคู้ยค้นคว้าแสวงหา สิ่งใดสิ่งหนึ่งถ้ามันเกิดขึ้น เกิดขึ้นนะ นั่นนะเป็นการฝึกหัดปฏิบัติที่ยอดเยี่ยมมาก แต่การดำเนินการต่อไปบางทีมันก็หลุดไม่หลุดมือ มันไม่อยู่กับเราหรอก

ถ้ามันไม่อยู่กับเรา

ด้วยอำนาจวาสนา ๑

สติปัญญา ๑

ความรอบคอบ ๑

เรามีสติมีปัญญา มีความรอบคอบของเรา เรามีสติมีปัญญา มีความรอบคอบ ถ้าจับได้แล้ว ฝึกหัดใช้ปัญญาๆ จับมันแล้วขยายส่วนแยกส่วน

ร่างกายๆ เวทนาๆ ถ้าจับแล้วพิจารณาของเรา เพราะอะไร สุขกับทุกข์ อูเบกขา เวลาสุขก็พอใจ เวลาทุกข์ก็เจ็บแสนนัก แล้วสิ่งที่เป็นความทุกข์มันฝังใจอยู่เลย ใ้สิ่งที่เป็นคุณงามความดีมันก็ตีเป็นครั้งเป็นคราว

สิ่งที่มีสติมีปัญญาเท่าทันมันแล้ว ใ้โฮ! ชันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชันธ ๕ ใ้

ถ้าเป็นเวทนาใ้ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ในเวทนา ใ้ความทุกข์ความยาก ความเจ็บความปวดนั้นแหละมันประกอบไปด้วยชันธ ๕ แล้วถ้ามันประกอบไปด้วยชันธ ๕ ถ้าเรามีสติปัญญา มันแยกมันแยะแล้ว ใ้! มันปล่อยหมดเลย

ปล่อยแล้วได้อะไร ชั่วคราวใ้ นี่แหละคือการฝึกหัดการประพฤติปฏิบัติให้จิตใจของเราแก่กล้าเข้มแข็งขึ้น แก่กล้าเข้มแข็งขึ้น คำว่า “แก่กล้าเข้มแข็งขึ้น” เพราะมันจะประพฤติปฏิบัติต่อไป

แต่ถ้ามันไม่มีวาสนานะ “ใ้! บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์แล้ว” จบครับ เพราะการทำความสงบของใจเจริญแล้วเสื่อม การฝึกหัดปฏิบัติก็เจริญแล้วเสื่อม จะใช้สติปัญญาไปมากน้อยขนาด

ไหนมันดีงามมากเลยตอนที่มันสติปัญญาที่ซุกคู้ยค้นคว้าการกระทำ โอ้โฮ! โลกนี้ของเราหมดเลย แล้ววิธีการรักษาทำอย่างไร การดูแลมันทำอย่างไร

ถึงเวลาแล้วมันเสื่อมสภาพไปเพราะมันเป็นนามธรรม ความคิด รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มันเป็นนามธรรม แล้วมันอยู่ในใจของเรา แล้วถึงเวลามันเสื่อมค่าไป แล้วก็ตีโพยตีพาย

ตีโพยตีพายแล้วได้อะไรล่ะ

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังของเราขึ้นมา เริ่มต้นใหม่มีการกระทำของเราขึ้นมา ทำของเราขึ้นมา ถ้ามันเป็นขึ้นมาได้เหมือนเดิม มันก็แบบเราฟื้นฟูได้ ถ้ามันเป็นของเราขึ้นมาอย่างเดิมไม่ได้ เราก็พยายามทำของเราให้มันถูกต้องชอบธรรม

ถ้ามันถูกต้องชอบธรรม เห็นใหม่ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเหตุมันสมบูรณ์ถูกต้องชอบธรรม ธรรมะอยู่กับเรา

โดยธรรมชาติเจริญแล้วเสื่อม แต่ถ้าเหตุผลสมบูรณ์แบบ เพราะเหตุมันสมบูรณ์แล้วมันต้องออกไปเป็นผล แล้วการกระทำของเรามันจะไปไหน มันจะเสื่อมไปไหน ถ้ามันเสื่อม มันไม่เสื่อมไป เราก็ต้องมีอำนาจวาสนาที่จะทำให้มันงอกเงยขึ้น ให้มันเจริญงอกงามขึ้นมา

พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าให้มันเป็นข้อเท็จจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นข้อเท็จจริงนะ นี่คือการฝึกหัดปฏิบัติภายใน

แต่ด้วยกิริยาโดยอิริยาบถ ๔ ถ้าโดยพิธีการปฏิบัตินั้นก็เด็กเล่นหมากเก็บ นั่นมันเป็นกิริยาไป

สิ่งที่ว่าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ท่านฝึกหัดปฏิบัตินั้นก็เรื่องหนึ่ง เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่ฝึกหัดปฏิบัติเอาข้อเท็จจริง ท่านให้ปฏิบัติส่วนตัว เพราะอะไร เพราะเราจะโหมกระหน่ำอย่างไรก็ได้

แล้วเวลาถ้าไม่ส่วนตัว มันปฏิบัติพร้อมกันที่ศาลา เห็นใหม่ เราเคย เคยปฏิบัติหมดนะ นั่งนี้ ต้องรั้งไว้ตลอด กลัวจิตมันลง เดียวถ้ามันออกไม่ทันเขา เขาจะหาว่าแฉีกตีก

ก็สังคมเขาเป็นอย่างนั้นไง สังคมเขาปฏิบัติอย่างนั้น ถ้าเราไปพักที่นั่น เราก็ต้องทำแบบนั้น แต่ที่บ้านตาดไม่มี ปฏิบัติส่วนตัวทั้งนั้น เว้นไว้แต่เวลาอบรมบทธาประมาณ ๑ ชั่วโมงนี้ เสร็จแล้ว กุฎิใครกุฎิมัน แล้วใครแน่จริง เต็มที่ ๒๔ ชั่วโมง ทั้งอดนอนทั้งผ่อนอาหารเต็มที่เลย เพราะท่านมีแต่เข็นขึ้นไป ใ้ที่ว่าเคร่งเกินไป หนักเกินไป ไม่เคยได้ยิน มีแต่ออนแอ ไม่เอาไหน

ถ้าเป็นจริงเป็นจ้งขึ้นมานะ เป็นจริงเป็นจ้งขึ้นมามันบ่มเพาะ ทำหัวใจนั้นให้มีคุณค่า ถ้าทำหัวใจดวงนั้นให้มีคุณค่า

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะจะเกิดเป็นอะไรก็ได้ สิทธิเสรีภาพ คนเหมือนกัน มีกายกับใจเหมือนกัน แต่ความคิดและวาสนาแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงทั้งหมด

คนมีบุญคนหนึ่งเวลาเกิดขึ้นมา สังคมดีงามไปหมด เกิดร่วมกับคนมีบุญไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สหชาติ ใครแค้ได้เกิดร่วมสหชาติกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นนะ เป็นมหามงคลเลยละ แต่ในสมัยนั้นพวกเดียรถียนิครนถ์ก็มากมาย

คนที่เกิดมาๆ เกิดมาร่วมกันไง กายกับใจเหมือนกัน แต่วาสนาแตกต่างกัน แยกต่างกันไป เพราะ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะปรารถนาอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวา นั่นก็วาสนาสูงกว่าเขา แล้วพระอรหันต์ๆ นั่นนะ แสนกัปๆ ทั้งนั้นนะ ต่างคนต่างสร้างกันมา

แล้วเวลาฝึกหัดประพฤติขึ้นมาเวลาขัดแย้ง ทัศนคติทัศนคติความเห็นแตกต่าง อ้าว! องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้พยากรณ์ เป็นผู้ตัดสิน

นี่ไง สิ่งที่สำคัญที่สุดคืออัสวักขยญาณทำลายอวิชชา ใ้เรื่องทัศนคติ เรื่องเอตทัคคะนั่นมัน เป็นวาสนาของคน

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงนะ เป็นข้อเท็จจริงก็เป็นข้อเท็จจริงของเขา ใ้ธรรมเด็กเล่นหมากเก็บ มันก็ไปจดไปจำมา แล้วก็มีแค่กิริยามาโฉบมาโชว์ มันเป็นของใคร มันมีอะไรเป็นของจริง

ถ้าเป็นของจริงๆ บัจฉิตตั้ง สันทิฏฐิโก ใจมันจะสัมผัสของมัน ถ้าใจสัมผัสของมัน ถ้าจิตใจที่มันดึงามขึ้นมา เราพยายามฝึกหัดปฏิบัติของเรา เพราะเรามีคุณค่า เรา ใจของเรามีคุณค่า ชีวิตของเรามีคุณค่า เราจะเกิด เราจะตายเมื่อไหร่ยังไม่รู้ เกิด เกิดมาแล้วอายุเจ็ดแปดสิบ จะตายวันไหน พรุ่งนี้เช้าได้ตื่นไหม

เวลามันจะไปแข่งขันชิงดีชิงชั่วอะไรกับเขา เออ! เอ็งเพื่อเจ้อว่ะ เพราะอะไร ลูกขึ้นไปเป็นลมล้มตายเลย เกิดตาย ชีวิตไง คุณค่าของชีวิต ฉะนั้น วันเวลาจะมีคุณค่า ถ้ามีคุณค่า ไม่ทิ้ง ภาวนาของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมตลอดเวลา นั่งสมาธิภาวนา พุทธกิจ ๕ ครอบบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ เข้าทางจงกรมทั้งนั้นนะ วิหารธรรม วิหารธรรมคือวิหารธรรมในจิตดวงนั้น แล้วถ้าเข้าไปสู่ธรรมนั้น จบ สบาย อยู่กับวิมุตติสุข นั่นนะสุขที่มีคุณค่าของผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติตามข้อเท็จจริง

ไม่ใช่ธรรมเด็กเล่นหมากเก็บ ทำโฉบ ใ้อโฮ! มีความสุข

มีความสุขทำไมเอ็งออกมาโฉบ มีความสุขทำไมเอ็งจะต้องมาแสวงหาอย่างนี้ มีความสุขอยู่ไหนไม่ มีความสุขก็อยู่กุฏิฉันนะ

โอ๊ย! มีความสุข แห่แหงกันไปบ๊าบอคอคแตก ความสุขอะไรนะ มันเป็นไปไม่ได้

ถ้ามันเป็นไปได้นะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบระงับแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ เวลาจะแก้กิเลสไง เวลาจิตสงบแล้วไปรู้ไปเห็นสิ่งใดนั้นนะ

เราเคยอยู่นะ มีพระหลายองค์มาก เราก็คิดว่าเป็นเวรเป็นกรรมของเขา เวลาไปนั่งสมาธิภาวนานะ เราก็อยู่ในเหตุการณ์ด้วยแหละ เขามาคุยให้ฟัง พอจิตมันสงบมีความคิดขึ้นมาในใจไง ถ้าเผาตัวตายแล้วจะเป็นพระอรหันต์

แล้วเขามาปรึกษาพระเพื่อน พระเพื่อนพยายามห้ามๆ กันไว้ สุดท้ายแล้วเขาก็ลักเผา เผาตัวเองจนเสียชีวิต

แล้วมันเป็นพระอรหันต์ตรงไหนล่ะ ถ้าไฟมันเผาจนจนสิ้นชีวิตแล้วได้เป็นพระอรหันต์ แล้วไฟมันก็เผาทั่วทั้งโลก เวลาไฟไหม้โรงแรมตายเป็นร้อย แสดงว่าคนทั้งร้อยจะเป็นพระอรหันต์หรือ มันเป็นไปได้ไม่ได้เลย แต่มันก็คิดของมันนะ

เวลาจิตถ้ามันมีความสุข แล้วถ้ามันคิดออกนอกกลุ่มนอกทาง ถ้าเราไม่มีกำลังพอที่จะยับยั้งได้ จะต้องเข้าไปหาครูบาอาจารย์แล้วเล่าให้ท่านฟัง แล้วถ้าท่านแก้ไขแล้วเราจะเชื่อฟังท่านหรือไม่ นั่นก็เป็นเวรกรรมของสัตว์

แต่ถ้าเราไม่ได้มีกรรมรุนแรงอย่างนั้น ความเห็นอย่างนี้มันจะไม่เกิดขึ้นกับจิตของเรา เพราะอะไร เพราะมันไม่ใช้การวิปัสสนา มันไม่ใช้การใช้สติใช้ปัญญาในพระพุทธศาสนา

การเผา การทำลาย การทำให้สิ้นไป พระพุทธเจ้าห้ามหมดนะ ศีล ๕ ใจ ศีล ๘ ศีล ๒๒๗ นี่ใจห้ามทั้งนั้น เว้นไว้แต่การฆ่ากิเลสด้วยวิปัสสนา

มันมีพระบอกว่า กิเลสมันไม่ต้องฆ่า มันตายเอง กิเลสมันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วมันก็ดับไป

เราฟังมาเยอะแล้วสังเวช จะหลอกใคร จะหลอกใคร จะชุดหลุมพรางให้ใครสังคม มันน่าเศร้า เราฟังแล้ว ตัวเองภาวนาไม่เป็น ภาวนาไม่ได้ มันถึงไม่มีเหตุและผล

เหตุคือการกระทำที่ทำให้มันเกิดผลขึ้นมา เพราะไม่มีเหตุการกระทำนั้น ถึงบอกว่ามันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป กิเลสเป็นนามธรรม ไม่ต้องฆ่า มันหายไปเอง ใ้ที่ว่าต้องฆ่าๆ พวกนั้นพวกชี้ทุกชี้ชี้ยาก

คำว่า “ฆ่า” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ตัดป่าทั้งป่า ไม่ได้ตัดต้นไม้แม้แต่ต้นเดียว

การทำลายล้างกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามทั้งนั้น เพราะมันเป็นกรรม เป็นกรรมเพราะเราทำกับเขา มันมีผลกระทบ ไม่ควร ควรแต่เสียสละ ควรแต่คุณงามความดีให้ต่อกัน เป็นบุญ เป็นบุญแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายกย่อง

แต่การฆ่ากิเลส องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายกย่องว่าประเสริฐ เพราะถ้ามันทำได้จริง ขึ้นมาจากหัวใจดวงหนึ่งนะ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่งนะ แล้วหัวใจดวงนั้นนะ ในวงกรรมฐานถ้าใครภาวนาเป็น จะมีคนเข้าไปฟัง เข้าไปขอปรึกษาทั้งนั้นนะ ว่ามันเป็นอย่างไร ถ้ามันถูกต้องชอบ ธรรมดีงาม มันก็เป็นธรรมนะ

แต่ถ้ามันเป็นธรรมะเด็กเล่นหมากเก็บนะ มันเสียเวลา ไปไหนมา สามวาสสองศอก ไม่มีสิ่งใด เป็นขึ้นเป็นอันหรรอก แต่มันพูดไปเป็นตรรกะเป็นทางโลกใจ ให้อุภกนักวิชาการฟังแล้วหูผึ่งเลยนะ ใ้อโฮ! มหัทศจรรย์

เราได้ยินได้ฟังอยู่ เศร้า แต่พูดไปก็อย่างว่า เขากับเรา

แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงนะ ทำให้มันเป็นจริงขึ้นมา

มันเป็นจริงขึ้นมาไม่ได้ ในเมื่อเหตุมันบิดมันเบี้ยว แล้วมันไปบิดนะ บิดธรรมะพระพุทธเจ้า อ่างธรรมะพระพุทธเจ้านะ แต่บิด บิดเพราะไม่รู้ใจ

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ ไม่กล้า เคารพบูชา แล้วถ้าทำอย่างนั้นนะ กล่าวต่อพุทธพจน์ ถ้าภิกษุสวด ๓ ครั้ง ไม่ถอนความเห็นผิดนี้ เป็นอาบัติสังฆาทิเสส

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้พยากรณ์ เราพยากรณ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าพยากรณ์ เราแก้ไข เราบิดเบือน กล่าวต่อพุทธพจน์

แต่ธรรมเด็กเล่นหมากเก็บมันบอก นี้พุทธพจน์ พุทธพจน์สอนอย่างนี้

มันอยู่ที่วุฒิกาวะ ฉะนั้น เราถึงมองในวงการศึกษา ที่ที่มันเจริญ เจริญเพราะอะไร เพราะ คนมันมีอำนาจวาสนา มีสติปัญญา ไม่เชื่อฟังใครง่าย ๆ กาลามสูตร ห้ามเชื่อ ๆ แต่ถ้าไม่มีอำนาจ วาสนานะ ที่ไหนมีศรัทธา ที่นั่นมีเหยื่อ เป็นเหยื่อไปหมดเลย แล้วก็พูดกันอย่างนั้นนะ

แต่ถ้าเป็นภายในของเรา พอเรานั่งสมาธิภาวนา ความรู้สึกนึกคิดมันจะร้อยแปดพันเก้าไป ทั้งนั้นนะ มันจะร้อยแปดพันเก้ามันก็เป็นกำลัง มันเป็นพลังงานในหัวใจของตน แล้วพลังงานใน

หัวใจของตนมันอยู่ที่บาปกรรมของแต่ละบุคคล สิ่งที่มีมันผูกขึ้นมา ไม่ชาตินี้ก็อดีตชาติร้อยแปด มันขึ้นมาหมดละ มันขึ้นมาหมด เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฐมยามเฝ้า ตั้งแต่พระเวสสันดรไปไม่มีต้นไม่มีปลาย ถ้าจะไป ไปตลอด แต่ด้วยสติสัมปชัญญะเฝ้า รังกลับมา เวลาจุตูปปาตญาณ ไปอนาคต เห็นไปรู้ไปหมด ใ้โฮ! ถ้าเป็นคนอื่นนะ ใ้โฮ! มหัทศจรย

ไม่ใช่ อดีตอนาคตไม่ใช่ปัจจุบัน อาสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ปัจจุบัน ฆ่ากิเลสเดี๋ยวนี้ พญามารตายเดี๋ยวนี้

ฆ่าไหม

“ไม่ต้องฆ่า พระพุทธเจ้า ผู้รู้นั้นคือพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นไปเอง”

เวลาฟังแล้วมันเป็นเด็ก ๆ ธรรมเล่นหมากเก็บ มันไม่มีเหตุไม่มีผล แล้วกรณีอย่างนี้เวลา ล่วงเลยไป เวลาเขาพูดแล้วมันจืด เดี่ยวมันก็มีมุขใหม่ขึ้นมา มันก็ไปอีก ไม่มีวันจบวันสิ้น นี่ภายนอกนะ แล้วภายในของเราละ

ภายในของเราไม่ต้องโทษใครทั้งสิ้น โทษกิเลสตัดมหาความทะยานอยากของเรานี้แหละ เราที่นักปฏิบัติฯ จะสู้กับกิเลสตัดมหาความทะยานอยากในหัวใจของตนนี้ นักปฏิบัตินะ

ใจดวงนี้ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงของเราขึ้นมา ถ้ามันมีความรู้ความเห็นอะไรมันขึ้นมา ต้องทดสอบ ยังเชื่อไม่ได้ ยังว่ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาไม่ได้

พิจารณากายๆ นี้แหละ เวลามันปล่อยๆ ปล่อยแล้วเหลืออะไร มันปล่อย มันปล่อยแล้ว

ดูสิ ทำสมาธิมันก็มีมหัทศจรยแล้ว มีความสุข ใ้โฮ! นี่ไง มันสว่างไสว มันผ่องใส นั่นมันอยู่ที่วาสนาของคน สมาธิเป็นสมาธิโดยปกติก็ได้ ส่วนใหญ่แล้วเป็นด้วย เป็นสงบเฉยๆ ขึ้นมา

ใ้ที่ว่างสงบแล้วออกรู้ ที่มันสว่าง มันต้องหลวงปู่มัน มันต้องจิตคึกคะนอง จิตที่มีวาสนา แล้วจิตของใครจะมีกำลังอย่างนั้น

นักมวยมันยังมีน้ำหนักเลย แต่ละรุ่นนะ ใจนี่จิตของคน วาสนาสูงต่ำดำขาวแตกต่างกัน จะให้มันเหมือนกันมันเป็นไปได้อย่างไร มันไม่มีอยู่แล้ว

แต่พอเราก็ฟังกรอกหูกันมา ถึงเวลาแล้วจะเอาให้เป็นอย่างนั้น แล้วมันก็จินตนาการ พอจิตมันเริ่มสงบมันก็จะเป็นอย่างนั้นนะ เป็นอย่างที่เราได้ยินได้ฟังมา เป็นอย่างที่เราพอใจ แล้วมันก็เตลิดเปิดเปิงไปอย่างนั้นนะ สงออกหมดใจ นี่ภายในนะ ภายในไม่ใช่เด็กเล่นหมากเก็บ

เด็กเล่นหมากเก็บมันฝึกกิริยามารยาท ฝึกกล้ามเนื้อ เอารางวัล

ใจนี่เราจะเอาชนะกิเลสของเรา

การฆ่ากิเลส การขุดคุ้ยค้นคว้าหากิเลส ถ้าเจอแล้วจับต้องได้ ขุดคุ้ยค้นคว้าหากิเลส กิเลสมันก็วิ่งหนีต่อไป

ขุดคุ้ยค้นคว้าหาเจอ จับต้องอะไรสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันไม่ได้ แต่มันก็เตลิดเปิดเปิงไปโดยจินตนาการของตนนั่นแหละ แล้วมันก็เสื่อมสภาพไปตามกาลเวลาของมัน มันก็เป็นกิริยาความรู้สึกนึกคิดรอบหนึ่ง แล้วความรู้สึกนึกคิดรอบหนึ่งขึ้นมา มันก็มีความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นเพราะมันเป็นนามธรรมที่มันฝังอยู่ในหัวใจที่มันเกิดขึ้นตลอดเวลา เพราะมันเป็นพลังงาน พลังงานในหัวใจนี้แหละ แต่ถ้ามันสงบสุข มันก็เป็นพลังงานที่หยุดนิ่ง

สิ่งที่เคลื่อนไหวที่เร็วที่สุด เวลามันหยุดนิ่งมันมีกำลังของมันนะ แล้วถ้ามันนุ่มไปเห็นสติปัญญาฐาน ๔ นั่นก็เป็นวาสนาของคน

ถ้ามันนุ่มไปไม่ได้ มันไม่เห็น เราก็ทำให้มันสงบมากขึ้น ให้มีกำลังมากขึ้น แล้วนุ่มไป นุ่มไป จำฟัง ยกขึ้น การขุดคุ้ยค้นคว้าใจ การขุดคุ้ยค้นคว้า ถ้ามันเห็น มันสะเทือนกิเลส

คำว่า “เห็นกิเลสๆ” มันสะเทือนนะ น้ำหูน้ำตาไหล มันเหมือนเจ้าพ่อสำนึกผิดนะ ไหญ่โตนัก ยิ่งใหญ่นัก เวลามันสำนึกผิดได้ ใจโฮ! เส่ร้า เราไม่น่าเลวได้ขนาดนี้ ใจที่ว่ายิ่งใหญ่อะ เวลามันรู้เท่าทันมันสังเวช พอมันสังเวช เราไม่เอาอีกแล้วเนาะ ออย่า

พอออกมา เป็นอย่างนั้นอีกแล้ว

กิเลสมันร้ายนัก มันต้องฝึกหัดจนมีกำลังขึ้นมาจนยับยั้งกันได้ พอยับยั้งกันได้แล้ว เพราะอะไร เพราะปัจจัยตัดตั้ง สันติภูมิจึงโง่ ใครทำให้ใครไม่ได้ไง

หัวใจดวงใดไม่มีมรรค ถ้าหัวใจดวงนั้นมันไม่มีวิปัสสนาญาณ ไม่มีธรรมจักร ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ แล้วเวลามันหมุนตัว เวลาหลงตาทำนองเทศน์บอกว่า เวลาปัญญามันหมุน มันไว ใ้โฮ! หมุนตัว

ความคิดมันไว ความคิดมันเกิด ปัญญามันก็เกิดที่เหนือกว่า ความคิดที่มันวิ่งต่างๆ โคนธรรมจักรปีๆ จนธรรมจักรอยู่คงที่ของมันนะ

อยู่ที่ไหน

อยู่กลางหัวใจใจ ถ้ามันอยู่กลางหัวใจขึ้นมา มันตัวๆ ขึ้นมา กิเลสหน้าไหนจะโผล่มาวะ หา กิเลสไม่เจอ กิเลสไม่โผล่หน้ามา แต่มันยังไม่ตาย เพราะอะไร เพราะเดี๋ยวถ้าเราผ่อนคลาย เราพลังผ่อนคลาย มันมาอีกแล้ว ไม่อย่างนั้นมันจะเป็นเจ้าวิภูจักรหรือ

มันเจ้าวิภูจักรกันอยู่ท่ามกลางหัวใจเรานี่แหละ เพราะถ้าเราตายจากภพชาตินี้ ร่างกายเผาที่นี่ ภพชาตินี้จบ มันไปแล้ว ไปเสวยภพเสวยชาติต่อไป แล้วไปเกิดเป็นอะไรก็ไม่รู้

แต่ถ้าเราสร้างคุณงามความดี นักปฏิบัติ นักปฏิบัติเราไง เราเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีอำนาจวาสนาประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์นะ ก็ขอให้ได้เกิดเป็นมนุษย์ ได้พบครูบาอาจารย์ที่ดีงาม แล้วฝึกหัดปฏิบัติต่อเนื่องไป

คำว่า “ต่อเนื่องไปๆ” เห็นไหม มีพระอรหันต์ พาหิยะไปพึ่งเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าครั้งเดียวเป็นพระอรหันต์เลยใจ พระที่อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึง ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข้าพเจ้าฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกวันเลย เทศน์อยู่ใกล้ๆ นี้เลย ยังไม่เห็น
 ดำเห็นแดงอะไรเลย ทำไมพาหิยะฟังเทศน์คนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย

เขาไม่ได้เป็นชาตินี้ เขากับเพื่อนภิกษุด้วยกัน ๕ องค์ หรือ ๖ องค์ ไปนั่งบนหน้าผาตัด ถีบ
 พะองที่ป็นขึ้นไปถึง ถ้าใครภาวนาได้เป็นพระอรหันต์ให้เหาะไป องค์แรกเหาะไป องค์ที่ ๒ ได้เป็น
 พระอนาคามี องค์ที่ ๓ ได้เป็นอนาคามีมั่ง แล้วอีกสามสี่องค์นั้นตายหมดเลย

เขาฝึกหัด เขาปฏิบัติมา เขาเสียสละชีวิตของเขา มา เขาพยายามชวนชวามาเต็มที่เขา
 สิ่งนั้น เห็นไหม ทั้งชีวิตๆ มาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย

ถ้าอยู่ที่อำนาจวาสนา อยู่ที่ปัญญาที่มันเจริญออกมาขึ้นมา แล้วปัญญาที่เจริญออกมา
 ขึ้นมามันเป็นปัญญาจับกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจเรา มันปัญญาหมุนกลับเข้ามา
 ทวนกระแส ปัญญาในพระพุทธศาสนาคือปัญญาทวนกลับเข้ามาหัวใจของเรา

ใครจะดีใครจะชั่ว สาธุ มันเป็นเรื่องส่วนตัวของเขา มันก็เป็นบุญเป็นบาปของเขา แต่ของ
 เราๆ แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ภาวนามยปัญญาขึ้นมา ทวนกระแสกลับเข้าไปที่ใจของตน ถ้า
 จิตใจของตน ใจสัมผัส เห็นไหม อตตฺตา หิ อตตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนนี้สำคัญที่สุด

เริ่มต้นการฝึกหัดปฏิบัติต้องทำความสงบของใจเข้ามา เพราะนี่ไง เพราะตนนี้ไง เพราะ อตตฺตา
 หิ อตตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แล้วถ้ามันไม่มี เอ็งภาวนาอะไร มันก็กลายเป็นเด็กเล่นหมาก
 เก็บ เป็นวัฒนธรรมเป็นการกระทำที่ดูสวยงามเท่านั้นนะ แต่เนื้อหาสาระละ

เด็กเล่นหมากเก็บมันไปแข่งขันมันได้เหรียญนะ มันได้รางวัลด้วย ถ้าเล่นสวยงามขึ้นมาเขา
 ให้รางวัลพิเศษ แล้วเราภาวนาเราได้อะไร

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในหัวใจของตนๆ เราถึงต้องทำความสงบของใจให้มันเป็น
 สัมมาทิฐิความถูกต้องชอบธรรม ถ้าเป็นสัมมาทิฐิความถูกต้องชอบธรรม เป็นมัคโค ทางอันเอก

ถ้ามันไม่เป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรม มันก็เป็นมิจฉา ถ้าเป็นมิจฉา คำว่า “มิจฉา” มิจฉา
 มันคือมันบิดเบี้ยว มันผิด เวลามันบิดมันเบี้ยว เราไม่ได้ตั้งใจให้มันบิดเบี้ยวหรอก เราตั้งใจดี เรา

ปรารถนาดี แต่กิเลสมันไวก่อนเราหรือ มารมันไวก่อนเราหรือ มารมันไม่ไวก่อนเราหรือ แล้วมารที่ไวก่อนมันจะมาบอกว่า “ฉันกำลังจะทำร้ายเธอแล้วนะ ระวังตัวให้ดี” ไม่มี มันรอจังหวะ เราผลอ ผัวะ! ไปแล้ว

ฉะนั้น สิ่งที่การฝึกหัดปฏิบัติมันต้องมีสติมีปัญญาของเรา ทำความสงบของใจให้ได้ ทำความสงบของใจนี้เป็นหลักการ เป็นหลัก จิตตภาวนา

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเนะ ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นไหม จักขุญาณ จิตมันรู้มันเห็นนะ มันอี๊กมันเหมียวมาก

เวลามันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากมาก แต่เราจะทำคุณงามความดีของเราไป แล้วคุณงามความดีของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันจะมีอะไรมากไปกว่าการภาวนา การเดินจงกรม การนั่งสมาธิภาวนา นี่แหละงานหลักของบริษัท ๔ ในพระพุทธศาสนา เพราะมันจะเป็นการขุดคุ้ยค้นคว้าหาเชื้อไข หากิเลส แล้ววิปัสสนาญาณ จักขุญาณ มันจะรู้มันจะเห็นของมัน แล้วมันจะมหัศจรรย์ของมัน สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา มันชัดๆ เลย

แต่เดิมเราก็ได้ยินได้ฟังมาทั้งนั้น เราก็ฟังมาทั่ว ฟังมา องค์ไหนพูดผิด องค์ไหนพูดถูกก็ไม่รู้ แต่พอมันเกิดขึ้นจริง ออ! ใครจะพูดอย่างไรเรื่องของเขา เราจะเอาความจริงของเราแล้ว ทำซ้ำทำซ้ำก พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ เพราะมันจะเห็นตรงนี้

ตทั้งคปทานมันปล่อยแต่มันไม่สมบูรณ์แบบ มันยังบิดยังเบี้ยวของมัน มันเลยไม่มรรคสามัคคี ฝึกหัดซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ ฝึกหัดนี้แหละ จากที่ว่ามันปล่อยวางชั่วคราวตทั้งคปทาน มันปล่อยเหมือนกันแต่มันไม่สมบูรณ์แบบ มันไม่มีสิ่งใด นี่ไง สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องหลุดไปเป็นธรรมดา

แต่เวลาถ้ามันสมบูรณ์แบบ เราใช้ปัญญาของเรา เรายกขึ้นสู่วิปัสสนาของเรา ใช้ปัญญาของเราให้เต็มที่แล้ว เวลามันสมบูรณ์แบบของมัน มรรคสามัคคี

มรรค ๘ ว่าสามัคคีแล้วเป็นสมบุรณ์แบบของมัน เป็นมรรคอันละเอียด เวลามันสมบุรณ์แบบ เป็นสมุจเฉตปหาน เวลามันขาด มันประกาศกลางหัวใจเลย สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สัตถ์พตปรามาส ความดังเลสงสัย ความที่ไม่เข้าใจอะไรเลย จบ เวลาสังโยชน์มันขาดออกไป

ถ้ามันแบบว่ามันเด็กเล่นหมากเก็บเลย “กิเลสมันมาเอง กิเลสมันต้องตายเอง กิเลสไม่ต้องไปฆ่ามัน ไล่พวกที่ทำ...” แล้วเป็นพระผู้ใหญ่เสียด้วยนะ แล้วพูดแล้วมันมีเหตุมีผลอะไร

นักวิชาการหรือคนที่มีชื่อเสียงในสังคม เขาจะพูดอะไรเขาก็ต้องมีหลักการ พูดแล้วมันต้องมีเหตุมีผลที่น่าเชื่อถือ

ไฉนว่า “มันไม่ต้อง ไม่เป็นไร” แล้วไปปิดคำพูดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่ถ้าผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เวลาที่มรรคสามัคคีมันสมบุรณ์แบบของมัน เวลามันขาด เพราะธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกัน ในพระไตรปิฎกนี้แหละ ท่านบอก เวลากิเลสขาดเหมือนดังแขนขาด

ท่านใช้คำว่า “ดั่งแขนขาด” คือ ขณะตัดแขนขาดมันชัดมันแน่ใจ เหมือนดั่งแขนขาด คนเราตัดแขนทิ้ง เราไม่รู้หรือเราตัดแขน

ในทางสงคราม เวลาแขนขาขาดมันยังไม่รู้ตัวนะนะ เพราะมันชาไปเลย แต่ตัดแขนขาด ถ้า มันขยับมันก็ต้องรู้ โอ้ย! ตาย แขนขาดแล้ว เวลาสมุจเฉตปหานดั่งแขนขาด นี่พระพุทเจ้าพูดไว้เอง

แล้วบอกว่า “ไม่ต้องทำ ไม่ต้องมี ไม่ต้องเป็น กิเลสเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป มันไม่มี กิเลสมันต้องตายไปเอง”

สิ่งนี้เป็นที่ยืนยันว่าเขาไม่เคยเห็นกิเลส เขาไม่รู้จักกิเลส เขาไม่รู้จักสิ่งที่มีกิเลสเขาถึงหมักหมมไปด้วยกิเลสในใจของตน แต่ปิดธรรมชาติพระพุทเจ้า พูดภาษาที่ว่าให้คนหลงไหลไปตามเขา

แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงเป็นไปได้และมันไม่มีอยู่จริง เพราะกิเลสเป็นนามธรรม ใครจะเอา
กิเลสมาอวดกัน

มีสังคัมกลุ่มหนึ่งใจ จับผี ให้ตัวละคร ๕ ล้าน เอาผีมาให้ดู ให้ตัวละคร ๕ ล้าน

ผีเป็นนามธรรมไง

ไฉนก็เหมือนกัน ถ้าจับกิเลสมา ให้เลย ใครจับกิเลสได้ คนนั้นชำระล้างกิเลส

กิเลสมันเป็นนามธรรม มันอยู่ที่ใจ มันอยู่ที่สุภาพบุรุษชนที่เขารู้จักว่าเราดีหรือเราชั่ว เราถูก
หรือเราผิด เราเป็นหรือเราไม่เป็น ถ้าเราเป็น วิธีการทำอย่างไรว่ามา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ ๖๐ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็น
ทิพย์ ท่านบอกได้หมด พระอัสสชิไปปิณฑาต พระสารีบุตรเห็นพระอัสสชิ

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีเหตุมีผลไง

พระสารีบุตรฟังพระอัสสชิที่เดียวเป็นพระโสดาบันเลย นี่ตั้งแขนขาดเลย รู้ขึ้นมาในใจนั้นเลย
นี่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง แล้วมันเป็นสัจจะเป็นความจริงในพระพุทธศาสนา

ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงในพระพุทธศาสนา การฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นจากใจดวงนั้น

แต่ทางวิชาการๆ ทางภาคทฤษฎี นั่นก็เป็นทางวิชาการ ในภาคทฤษฎีที่เป็นแนวทางที่เราจะ
ฝึกหัดปฏิบัติ จะบอกว่าจะให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มีคุณค่า มันไม่เป็นอย่างนั้น

แต่เวลามาฝึกหัดปฏิบัติ ปรียติ ปฏิบัติ เวลาปฏิบัติแล้วเอาสิ่งนี้มาบิดมาเบี้ยว ไม่ต้องเป็น
อย่างนี้ ไม่ต้องเป็นอย่างนั้น

มีอยู่องค์หนึ่งบอกว่า ไม่ต้องทำสมาธิ ใช้ปัญญาไปเลย

แล้วมีอีกกลุ่มหนึ่งบอกว่า ต้องทำสมาธิก่อน

สุดท้ายแล้วมันอยู่ที่ในมรรค ๘ มรรค ๘ มีสัมมาสมาธิ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ สมาธิชอบ ถ้าไม่มีสมาธิมันจะมีกำลังอย่างไร แล้วถ้ามีสมาธิไม่มีปัญญา สมาธิมันจะไปแก้กิเลสได้อย่างไร

ถ้างานไม่ชอบ มันบิดให้ไปเห็นผิดต่างๆ นี่ไง เหาะเหินเดินฟ้า สิ่งทางโลกมันเป็นประโยชน์อะไรกับใคร แต่ถ้าไม่มีวิมุตติภาวะไปเห็นอย่างนั้นก็ตื่นเต็นว่ามันเป็นความมหัศจรรย์ เราจะไปเชื่อสิ่งอย่างนั้นได้อย่างไร กาลามสูตร กาลามสูตรก็ห้ามเชื่ออยู่แล้ว

เวลามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของตน เห็นใหม่ ถ้าเป็นสมาธิเป็นความสงบสุข เป็นปกติสุข สมาธิคือผู้รู้ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น มีสติสัมปชัญญะในตัวของตน

แต่ถ้าไม่เป็นสมาธิ มันผลอใจ มันผลอมันก็คิดไปเรื่อยแปดเลย หมุนตัวๆ เลย แต่เราก็พุทโธๆ จากหมุนตัวๆ ให้มันหยุดไง หยุดอยู่ในพุทโธจนพุทโธไม่ได้ จนเป็นตัวมันเอง เห็นใหม่ ถ้าเป็นตัวเองมันจะไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ

แต่พุทโธๆ มันพาดพิงพุทโธ เพราะเราระลึกพุทโธ วิตก วิจาร์ วิตกคือพุทโธๆ วิตกก็นึกขึ้น วิจาร์ก็แยกให้มันเห็น พุท-โธ เวลามันพุทโธๆ จนมันละเอียดเข้าไปๆ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงของมัน เห็นใหม่ พลังงาน สิ่งที่เร็วที่สุดแล้วถ้ามันหยุดนิ่งของมันได้

เวลามันหมุนตัวๆ มันคิดเรื่อยแปดพันเก้าขึ้นมา แล้วนั่งสมาธิ ผู้ที่ฝึกหัดใหม่ นั่งสมาธิปวดหัวตาย “มันไม่ได้ มันไม่เป็น มันไม่ยอมทำ”

เวลาพูดมันง่ายทั้งนั้นนะ เวลาทำเดี๋ยวจะรู้ แล้วรู้แล้วจะรักษาอย่างไร รักษาให้มันเป็นข้อเท็จจริงเป็นความดีขึ้นมา ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี เริ่มต้นเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา

มันอยู่ที่วาสนาไง คนที่เขาดี คนที่เขา มีวาสนาของเขา เขาพัฒนาของเขาได้ คนที่มีวาสนาของเขา เขาก็ทำได้แค่นี้ มันก็กรรมของสัตว์ ถ้ากรรมของสัตว์ สัตว์ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เพิ่มให้เป็นจิตนิสัยขึ้นมาในหัวใจของตน ถ้ามันเป็นจิตเป็นนิสัยในหัวใจของตน มันชอบใจ

เห็นใหม่ เวลามันชอบสิ่งใดมันก็แสวงหาสิ่งนั้น ถ้ามันชอบความสงบระดับเข้ามา ชอบอยู่ในความปกติสุข อยู่ในบรรยากาศที่ดี ในอากาศที่ดี อยู่ในความปกติสุข ไม่ชอบการคลุกเคล้ากัน ไม่ชอบคลุกคลีกับใครทั้งสิ้น นั่นเพื่อความสงบในใจของตน

เวลาฝึกหัดใช้ปัญญาขึ้นมา เวลาปัญญามันหมุนแล้วมันจะเห็นเลยว่ามันหมุน ไม่ต้องไปตกใจว่า โอ้ย! จะต้องทำทฤษฎีนั้น จะต้องสูตรนั้น...ไม่ต้อง ใ้มันนั้นมันเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาปัญญาเราเกิดนั้นนะของเรา อตตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ปัญญาอันนี้มันจะฆ่ากิเลสในใจดวงนี้

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทาง เธอต่างหาก เธอต่างหากจะต้องเป็นผู้ขุดคุ้ยค้นคว้าขึ้นมา

วิปัสสนาเวลาจักรมันเคลื่อน จักรมันหมุน นั่นนะภาวนามยปัญญา มันเกิดจากใจของเรา เกิดจากความสามารถ เกิดจากสติ เกิดจากปัญญาของเรา ไม่ใช่ของใครทั้งสิ้น ของจิตดวงนั้น มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา มันถึงฆ่ากิเลส ฆ่าระกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนในหัวใจของสัตว์โลก

แล้วถ้ามันภาวนาเป็น ในวงกรรมฐาน เวลาครูบาอาจารย์บอกว่า “นี่ภาวนาเป็นนะ” พระโสดาบัน เริ่มต้นบุคคลคู่ที่ ๑

หลวงตาท่านพูด “คนคนนี่ภาวนาเป็นนะ”

โสดาบัน ภาวนาเป็นคือมันต้องเป็น คือทำให้ถูกต้องชอบธรรมไง แล้วภาวนาต่อไป เพราะถ้าได้แล้วเขาก็จะชวนขยายการกระทำ เพราะสิ่งนี้เป็นความมหัศจรรย์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒,๕๐๐ กว่าปีมาแล้ว แล้วเวลาเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมามันเป็นปัจจุบันสดๆ ร้อนๆ แล้วถ้ามันสดๆ ร้อนๆ มันมีคุณสมบัติอย่างนี้ มันมีอาการอย่างนี้ รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง แล้วที่มันสูงขึ้นมาจะมีรสชาติมากน้อยขนาดไหน ถ้ามันมีรสชาติที่มากขึ้นมาขนาดนั้น มันถึงท่วมเทของเราเต็มทีเดียว อดนอนผ่อนอาหาร ชีวิตนี้สละได้หมด

แล้วเวลาครูบาอาจารย์ท่านบอก ทำไมทำได้ขนาดนั้น

ได้ ได้เพราะมันมีกิเลส ได้เพราะคนเจ็บไข้ได้ป่วยไปหาหมอ หมอต้องรักษาให้หายจากไข้ เพราะมันมีไข้ รักษาไข้ แล้วไข่นั้นหายจากร่างกายอันนั้น ใจมันมีมาร เวลาจิตตภาวนา จิตสัมผัส เวลามันหมุนของมัน นั่นนะมันเป็นกิเลสส่วนตัวในนั้น

ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล

แล้วถ้าใจดวงใดมีมรรค มันวิปัสสนาขึ้นมาในหัวใจดวงนั้น พิจารณาในหัวใจดวงนั้นเป็นชั้น เป็นตอนของมันขึ้นไป บุคคลคูที่ ๑ คูที่ ๒ คูที่ ๓ เวลาขึ้นคูที่ ๔

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอก การปฏิบัติยากอยู่สองคราว คือคราวเริ่มต้น คราวเริ่มต้นทำสมาธิไม่เป็น ทำสมาธิไม่ได้ ถ้าทำสมาธิเป็น ทำสมาธิได้ กว่าจะตั้งลำได้ แล้วถ้าน้อมไปเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง

สมาธิไม่เป็น สมาธิไม่ได้ มันวิปัสสนิก ไปแต่แรงความคิดของตน ไปตามแรงกิเลสมันบวกรั่ว มันปลุกเร้าบวกรั่วเข้าไป แล้วก็เตลิดเปิดเปิงไปว่านี่คือวิปัสสนา เตลิดเปิดเปิงว่านี่คือการปฏิบัติ ธรรมแนวทางพระพุทธศาสนา ถ้าเป็นทางโลกก็ธรรมเด็กเล่นหมากเก็บ ถ้าเป็นทางปฏิบัติ มันก็ปฏิบัติไปตามมิจฉา โลก โลกที่มันจะเป็นไป

แล้วถ้ามันจะเป็นธรรมละ

ต้องทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามาให้มันสงบของมันให้ได้

นี้ยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นที่จะทำความสงบของใจ แล้วเริ่มต้นให้ถูกนี้ ที่มันยาก มันยากอยู่ที่ว่า ยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้หรือไม่ได้

ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน มันจะเดินคู่กันไป ถ้ามันเดินคู่กันไป ถ้ามันสมดุลพอดี มันอยู่ที่การบริหารของผู้ที่ปฏิบัติ นั้น ผู้ที่ปฏิบัติ นั้นต้องบริหารจัดการให้มันชอบธรรม ถ้ามันชอบธรรมมันก็เป็นทางสายกลางในพระพุทธศาสนา

ถ้ามันบริหารจัดการไม่ได้ มันเอียง มันกระเท่เร่ มันปล่อยวางชั่วคราว ปล่อยแล้วปล่อยอีก
แต่มันไม่ขาด ปล่อยๆ มา หลุดไปเลย ไม่เข้าสู่สมุจเฉทปหาน ไม่เข้าสู่นิโรธ ไม่เข้าสู่ขณะ

นิโรธคือดับทุกข์เป็นอกุปปรกรรมที่พ้นจาก สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา อกุปปรกรรมเป็นเอกเทศ

แต่โดยทั่วไป โดยสมมุติ โดยวิภูฏะ สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา

ใช้ สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา แต่เนื้เขาเกิดอีก ๗ ชาติ ส่วนหนึ่งที้ออกจากวิภูฏะแล้ว อกุปปรกรรม
จนสิทธิของเขา ๗ ชาติเนื้ ถ้าเป็นคู้ที ๒ อีก ๓ ชาติ ถ้าเป็นคู้ที ๓ ไม่เกิดในกามภพแล้ว รูปภพ อรูป
ภพ กามภพจบ แล้วถ้าปฏิบัติไม่ได้ก็เกิดอนาคามี ๕ ชั้น แต่ถ้ามันจบสิ้น จบ ชั้นจบสิ้นไ้

ปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวหนึ่งคราวเริ่มต้นกับคราวจะจบสิ้น นั้นแหละ จิตเดิมแท้เนื้ส่องใส
จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้เนื้ส่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

ส่องใสๆ นั้นนะไม่ใช่ธรรม ไม่มี ส่องใสคู้กับเศร้าหมอง สิ่งทีเป็นของคู้ไม่ใช่ธรรม ถ้ามีสิ่งใดที
ตรงข้ามได้ เป็นของคู้ ของคู้คือโลก

แต่ถ้าเป็นธรรม จบ ไม่ใช่ส่องใส ไม่ใช่ใดๆ ทั้งสิ้น แต่พูดถึงการปล่อยวาง การอิมพอ การ
สมบรูณ์แบบ นั้นคือผลของการปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติถูกต้องชอบธรรม

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย

การกระทำนั้นสมบรูณ์แบบในใคร ในบุคคลใด ในการกระทำของใคร นั้นเขาจะได้รับ
ผลตอบแทนในการกระทำของเขา เอวัง